Grote penningprijs

Nr. 1. Wolfgang Steguweit feliciteerd Carsten Theumer.

Nr. 2. Aufbruch 2022, 100x120 mm. Carsten Theumer.

Op zondagochtend 29 oktober 2023 werd de Deutscher Medailleurpreis uitgereikt aan de beeldhouwer en medailleur Carsten Theumer (afb. 1). Dat gebeurde tijdens het jaarlijks congres van de Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst (DGMK) in de stad Suhl, ook wel de wapenstad genoemd. De prijs is naast de tweejaarlijkse Hilde Broërprijs de belangrijkste op het gebied van penningkunst in Duitsland. Er waren 70 inzendingen die anoniem werden beoordeeld. Er wordt gekeken naar techniek, materiaal, vorm, thema en u begrijpt dat het een opgave was om de juiste keus te maken. Uiteindelijk kwamen ***Bücherverbrennung 1933*** *van Friedrich Brenner en* ***Aufbruch*** *van Theumer als beste twee over (afb. 2). Omdat de penningen van deze medailleurs bij iedere penningliefhebber bekend zijn, werden er juryleden aangetrokken van buiten het beroepsveld.*

Het ontstaan van de prijzen

De Deutsche Medailleurpreis komt voort uit de Johann Veit Döll Suhler Graveurpreis. Waar komt de naam vandaan? Johann Veit Döll (1750-1835) kreeg een opleiding als wapenmaker in Suhl en leerde als autodidact graveren en snijden in edelstenen. Na een verblijf in Wenen, waar hij vijftien maanden werkte bij de graveur Joseph Maximilian Kolb (1818-1959) en een kort verblijf bij het kiesgerechtshof en bij steenhouwer Johann Georg Klett (1720-1793) in Dresden, keerde Döll in 1772 terug naar Suhl en werkte vanaf dat moment als zelfstandig graveur, medailleur en steenhouwer. Döll kreeg grote erkenning voor zijn werk, dat zeer gewaardeerd werd vanwege de hoge kwaliteit. In 1778 werd hij graveur van het Saksische hof. Vanaf 1796 werkte hij bijna twintig jaar voor het Berlijnse atelier van Daniel Friedrich Loos en sneed hij ongeveer 100 stempels voor penningen. In 1808 benoemde de Berlijnse Kunstacademie hem tot lid en in 1824 ontving hij de Pruisische Orde van de Rode Adelaar. Ter nagedachtenis aan Johann Veit Döll is de Deutsche Medailleurpreis die sinds 2006 gezamenlijk uitgereikt wordt door de stad Suhl en de Deutsche Gesellschaft für Medaillenkunst, naar hem vernoemd.

Vanaf 2002 tot 2014 bestonden de Suhler jeugd-, promotie-, en graveurprijs. Vanaf 2014 vervallen deze prijzen en werd alleen de Deutsche Medailleurpreis van 3000 euro uitgereikt. Die ging achtereenvervolgens naar Andreas A. Jähnig in 2014, Anna Franziska Schwarzbach in 2016, Almuth Lohmann-Zell in 2018, Rossen Andreev in 2020. De laatste in 2023 aan Carsten Theumer zoals u hierboven kon lezen.

Leven en werk

Carsten Theumer werd in Zeitz geboren op 22 december 1956 en kreeg zijn beeldhouwopleiding bij de befaamde Bernd Göbel aan de Burg Giebichenstein Kunsthochschule in Halle van 1977-1982. Hij werkt sinds 1985 in Halle en wordt in 1990 artistiek assistent op de beeldhouwafdeling van Burg Giebichenstein naast Göbel. Na zijn huwelijk in 1997 met de graficus Susanne Theumer, verhuist het kunstenaarsechtpaar in 2000 definitief naar Höhnstedt bij Halle, waar ze nu nog wonen en werken. In 2006 begint Theumer een bronsgieterij zodat hij zijn werkstukken zelf kan gieten en patineren.

Zijn beelden zijn niet makkelijk te beschrijven, want de beeldhouwer is een verhalenverteller met onbegrensde fantasie, soms herkenbaar van vorm, dan weer grillig, waardoor je aan Jeroen Bosch moet denken, niets is te gek om te boetseren. Dat is ook zo met zijn penningkunst. Zijn vrije werkstukken hebben altijd een boodschap en ze zijn vaak maatschappelijk geëngageerd, met soms nachtmerrieachtige beeldenaars in bizarre voorstellingen. Hij gebruikt daarbij vierkante, rechthoekige, ovale en ronde modellen.

De eerder genoemde penning *Aufbruch* gaat over het protest tegen het dragen van hoofddoeken van de Iraanse vrouwen (afb. 2). Zij sneden hun haren af en willen die aan een Moellah met baard en tulband geven. Die heeft echter een muur voor zijn ogen. Het is een indringend beeld van de vrouwenprotesten. Op de keerzijde staat een leeuw die een zwaard draagt, met aan de punt een hoofddoek. Op de rug zit een jonge vrouw met wapperende haren, een toekomstbeeld. De afbeelding is geïnspireerd op de oude vlag van Perzië toen vrouwen vrijer waren (afb. 2a).

Nr. 3. Detail vitrine in het Wapenmuseum.

In het wapenmuseum was een tentoonstelling ingericht met Theumers penningen en enige beelden (afb. 3). Daarbij verscheen een kleine boekje geïllustreerd met foto's en met bijdragen van de burgemeester André Knapp, de voorzitter van de DGMK Martin Hirsh, Wolfgang Steguweit en een CV van de kunstenaar (afb. 4).

Nr. 4. Klein boekje.

Zijn penningen verbeelden wat hem bezighoudt, maar ook zijn werk zoals het bronsgieten. Daarvan creëerde hij Lauchammer Kunstgiesserij op een rechthoekige vorm (afb. 5 en 5a). De afbeeldingen spreken voor zichzelf.

Nr. 5 en 5a. Breaking in, 110 mm, 2014. Carsten Theumer.

Van zijn leraar Bernd Göbel boetseerde hij een sprekend portret met rechtsboven diens naam en de gereedschappen die een beeldhouwer gebruikt (afb. 6). Göbel ontving deze penning ter als dank en ter gelegenheid van zijn 75e verjaardag. Het wetenschappelijk instituut Die Leopoldina bedankte Bernd Göbel in oktober 2017 voor zijn langdurige artistieke relatie. Göbel had jarenlang de erepenningen ontworpen voor de Leopoldina. Op de keerzijde staat symbolisch hun verbondenheid (afb. 6a). De portretten van Göbel zijn fenomenaal en zijn maatschappij kritische penningen alom bekend.

Grote penningprijs

Nr. 6 en 6a. Bernd Göbel. 110 mm, 2018. Carsten Theumer.

De volgende is een portretpenning van Christoph Martin Wieland 1733-1813. Hij was een Duits schrijver uit het rococo. Hij vertegenwoordigt, als enige Duitse auteur van betekenis, een stroming die men humoristisch classicisme noemt. Wieland is een dubbelzinnig auteur. Hij veranderde in de loop der jaren van levenshouding, op zoek naar een evenwicht tussen religie en wetenschap, tussen ernst en lichtzinnigheid, morele plicht en levensgenieten (afb. 7 en 7a).

Nr. 7 en 7a. Wieland.115 mm, 2012. Carsten Theumer.

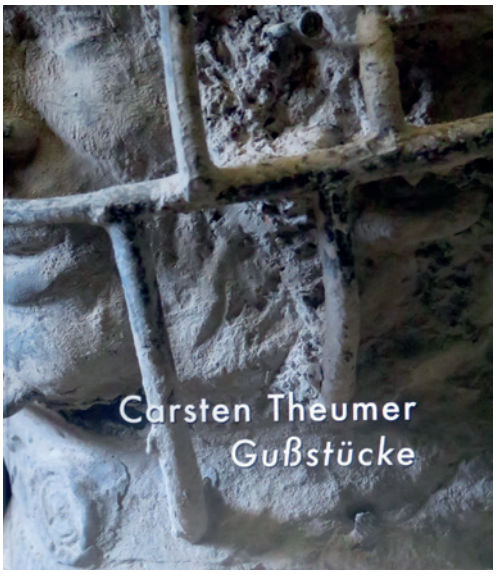

Nr. 8. Grote catalogus. Carsten Theumer.

Catalogus

In 2020 kwam een grotere catalogus uit met Theumers werken van 1987-2020, met daarin 140 schitterende foto's van onder meer beelden, penningen en sierraden. De teksten zijn achtereenvolgens geschreven door Susanne Theumer, Ulf Dräger, Philip Jahn, Bernhard Weisser, Johannes Schilling en Ann Odam, niet de minsten in Duitsland (afb. 8). Er staat een aangrijpend portret van zijn vader in, waaruit blijkt dat de beeldhouwer het vak volledig beheerst (afb. 9).

Nr. 9. Portret van zijn vader. Carsten Theumer.

Naast beeldhouwer, leraar, bronsgieter is hij ook sieraadontwerper en de pagina's met de sieraden waren voor mij een verrassing. Ook zijn kelken, schalen en bokalen in de meest vreemde vormen en kleuren. Ik had niet verwacht dat hij zo veelzijdig is. Sommigen zijn te gebruiken als kaarsenstandaard of als sculptuur. Vaak gebruikt hij mythologische thema's zoals Het oordeel van Paris, waar drie mannen en een vrouw rondom de kaarsenhouder zijn geplaatst. Zijn emaillen schalen, kannen en vazen zijn ware kunstwerken en zijn fraai vormgegeven met bijzondere kleuren.

Nr. 10. De Asanna klok. Carsten Theumer.

Ook werkte Theumer mee aan het versieren met dierenfiguren van een enorme klok Osanna van 6750 kilo die in 2019 in de St. Nikolai kirche in Leipzig is geplaatst en waarvan hij ook een penning maakte (afb. 10). Bij een komend bezoek aan de stad zal ik zeker letten op het klokgelui. In 2023 creëerde Theumer een zelfportret als herinnering aan de prijsuitreiking in Suhl (afb. 11). Op de keerzijde knielt een geharnaste David naast het afgehouwen hoofd van Goliath die het Coronavirus moet voorstellen. David is beschermd door zijn harnas (afb. 11a).

Nr. 11. Zelfportret, brons 110 mm. Carsten Theumer.

Kortom een veelzijdig kunstenaar die met zijn werk iets vertelt en ons een spiegel voorhoudt met kunstwerken die niet gauw vervelen.

Arnold Nieuwendam

Foto's:
Nr: 1, 3,4,8 en 11 A. Nieuwendam.
Nr: 2, 5, 6, 7, 9 en 10 Carsten Theumer.
Informatie:
Wikepedia en www.carstentheumer.com
Bestelinformatie catalogus:
Uitgeverij Impress Halle-Saale ISBN 978-3-00-057804-5

BEZOEK www.egmp-vzw.be

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE vzw
Koninklijke Vereniging

GENIET EEN GANS JAAR VAN:

- GRATIS TOEGANG tot alle clubactiviteiten van het EGMP en het AEN (de Franstalige zusterverenigingen).
- Verminderde toegang tot internationale ruilbeurzen.
- Het driemaandelijks tijdschrift De MUNTKLAPPER met alle praktische info over onze clubs, numismatische agenda, veilingen, nieuws over munten en penningen.
- GRATIS Jaarboek, meer dan 200 blz. numismatische artikels.

LIDGELD: België 16 €, andere landen 24 €
Betaling voor EGMP vzw
IBAN: BE48 9795 4273 6627
BIC: ARSPBE22

BEZOEK www.egmp-vzw.be EN WORDT LID!

IBNS Nederland
Nederlandse Vereniging van Papiergeldverzamelaars

Wordt ook lid!

Actieve vereniging met meer dan 200 leden en daardoor toegang tot experts op alle gebieden van papiergeld

Eigen tijdschrift *'t Watermerk*, 4 keer per jaar 40 pagina's in kleur

Beurzen: twee keer per jaar op een centrale locatie in Nederland

Eigen website met veel achtergrondinformatie

Geaccrediteerd door de *International Bank Note Society*

www.ibns.nl info.ibns@gmail.com Entingestraat 2, 7841 AW SLEEN